

REKSIS & SPĀRKIJS
DIVI NEGANTI SUŅI

**PADOMI
LABU UN NEGANTU
SUNŅU
SAIMNIEKIEM**

REKSIS & SPĀRKIJS
DIVI NEGANTI SUNĪ

Joe Garden, Janet Ginsburg, Chris Pauls,
Anita Serwacki, Scott Sherman

The Dangerous Book for Dogs

Illustrations by Emily Flake

No angļu valodas tulkojusi ELITA ROZE

ULDA BALTUTA vāka dizains

Copyright © 2007 by Actions 5, LLC

Published in the United States by Villard Books,
an imprint of The Random House Publishing Group
a division of Random House, Inc., New York

Vākam izmantota fotogrāfija no
© iStockphoto/Kevinruss

ISBN 978-9984-800-75-2

© «Izdevniecība Avots», 2009
© Dž. Gārdens, Dž. Ginsburga,
K. Pauls, A. Servacka, S. Šērmans,
teksts, 2007
© E. Fleika, ilustrācijas, 2007
© E. Roze, tulk. no angļu val., 2009
© U. Baltutis, vāks, 2009

PAKAĻDZĪŠANĀS

Nekas tā neatdzīvina garlaicīgu dienu kā kārtīga pakaļdzīšanās. Tā ir lieliska izvingrināšanās, prakse mutes un acu koordinācijai un patiess prieks. Pakaļdzīšanās ir arī mūsu sugas sens rituāls, kas sekmējis kultūras sasniegumus tādās jomās kā kociņa atnešana un putnu medības.

Praktiski pakaļdzīties var jebkam, kas kustas: automašīnām, bērniem, kaķiem, iedomātām lietām – šo sarakstu varētu turpināt bezgalīgi. Lai nepadarītu to bezgalīgi garu, iekļaujam tajā tikai pašas parastākās nedzīvās lietas, kam var dzīties pakaļ. Pie dzīvniekiem sīkāk pakavēsimies vēlāk.

Noteikumi

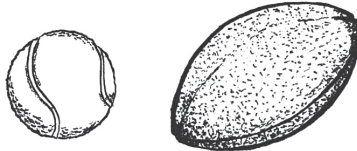
Pakaļdzīšanās zelta likums skan – nekad nenovērs skatienu no lietas, kam dzenies pakaļ. Jo tad ieraudzīsi vēl citas lietas, kam dzīties pakaļ, un vai zini, kas notiks, ja mēģināsi dzīties pakaļ uzreiz divām lietām? Nedabūsi nevienu. Un, ja neko nenoķer, tad pakaļdzīšanās vairs nav nekāds prieks, īpaši vēl, ja tas, kam dzenies pakaļ, var par tevi pasmieties.

Frisbija ripa

No visām lietām, kam var dzīties pakaļ, frisbija spēles ripa ir visjaukākā. Tā turas gaisā kā putns, taču to ir daudz vieglāk noķert nekā putnu, jo agri vai vēlu šī ripa nokritīs zemē. Un, kad ripa noķerta, tajā ir patīkami ie-cirst zobus. Ja saimnieks mēģina tev ripu atņemt, nelaid to vaļā, kamēr vien vari noturēt. Ievēro: frisbija ripas trajektorija var mainīties un izliekties atkarībā no vēja virziena un tā, cik stipri tavs saimnieks to ir metis. Nekad neuzticies frisbija ripai, kamēr tā nav tev mutē, jo tā var pēkšņi mainīt lidojuma virzienu un trāpīt tev pa pieri.

Bumba

Ir divu veidu bumbas – apaļas un ovālas. Pretēji frisbija ripai, bumba, nokritusi uz zemes, ripo pa to un vairs ne-ceļas gaisā, tāpat kā dzīvnieki. Lieliski! Tagad tikai jāizvē-las pareizā vieta, kur gaidīt nokrītam bumbu. Suņiem ne-saprotamu iemeslu dēļ bumbām labāk patīk rīpot lejā no kalna, nevis kalnā augšā. Ovālas bumbas ir cietas, un tās grūti satvert zobos, izņemot gadījumus, kad šīs bumbas izgatavotas no mīksta materiāla, un tad tās ar prieku var saplucināt gabalos. Apaļās gumijas vai tenisa bumbas gai-sā turas ilgāk, un tu pat vari notvert šo bumbu lidojumā!

Kociņi

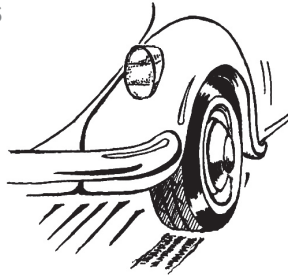
Kociņi ir nelieli gabali no liela koka, bet suņu – cilvēku dzīvē tiem ir īpaša nozīme, jo, visticamāk, tieši kociņš bija pirmais priekšmets, ko cilvēks pameta sunim. Diemžēl kociņi pārāk tālu nelido un lielākoties noder atnešanas spēlei (sk. nodaļu «Atnešanas spēles noteikumi»). Esiet uzmanīgi, jo ir daži kociņiem līdzīgi dzīvnieki, kas kustas un var pat iekost. Atceries šo likumu: ja kociņš kustas un cenšas tev iekost, tad tas nav kociņš, bet čūska. Esi uzmanīgs un nesaķer zobos čūsku.

Tava aste

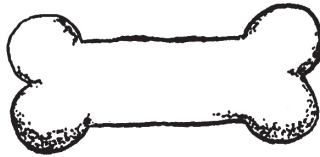
Aste ir viena jauka lieta – jo tā vienmēr ir savā vietā un ar to var jauki spēlēties. Pat ja esi nosodīts par gaļas bļodiņas izēšanu un neviens ar tevi nespēlējas, tava aste vienmēr ir tev līdzās un ar to vienmēr var rotaļāties. Tā sēž tev blakus un kustas, it kā uzaicinot – nu, ķer taču mani ciet! Ja tu piederī sugai, kam ir īsa aste, vai arī tev bija aste, bet tu to zaudēji, neuztraucies. Šādos gadījumos asti var aizvietot dibens, kaut arī to nevar paluncināt. Jautājums ir – vai asti var noķert? Atbilde – tas nav svarīgi, aizraujoša ir pati ķeršana.

Automašīnas

Lūdzu, ievērojiet: dzīties pakaļ automašīnai var tikai pieredzējis ķērājs. Jo automašīnu nevar – un arī nemaz nevajag – noķert. Automašīnas ir ļoti smagas, nerunīgas un var pat nodarīt tev pāri. Un tomēr – nav nekā satraucošāka par sajūtu, kāda pārņem, dzenoties pakaļ automašīnai. Tā ir tik ātra un trokšņaina! Ja mašīna apstājas un atver durvis, novērtē situāciju un, ja pazīsti tajā sēdošo cilvēku un viņš ir tev labvēlīgs, noteikti izmanto izdevību un lec tajā iekšā!

Gardumi

Ja saimnieks tev pamet kādu gardumu, tikai nesa-domā nest to viņam atpakaļ, jo tad viņš nodomās, ka ar tevi kaut kas nav kārtībā.

Īpašs atgādinājums par viltus metējiem

Saimnieki, kas izliekas, ka met mums kaut ko, bet patiesībā to nedara, nav labi cilvēki. Ja vēl nezini par šo triku, tad, lūk, kā tas notiek. Tavs saimnieks parāda tev kādu jauku lietu, kurai patiešām ir vērts dzīties pakāļ, piemēram, skaistu bumbu. Saimnieks to pavicina, lai pievērstu tavu uzmanību, un tu esi gatavs izraut to viņam no rokām. Pievērsis savu uzmanību šim priekšmetam, saimnieks atvēzē roku, it kā gribētu to mest, taču viņš to nedara. Tas var tevi samulsināt vai pat nobiedēt. Jo tu domā: kur gan tā bumba palika, un varbūt tā pat dzenas tev pakāļ? Kad esi sapratis, ka saimnieks mēģina tevi piemānīt, tev jādara viss, lai viņš turpmāk vairs negribētu tev muļķot, tāpēc stāvi mierīgi, izkar mēli un, acis nenovēršot, raugies saimniekā. Saimnieks sapratis, ka tu esi uzminējis viņa triku, jutīsies slikti tāpēc, ka mēģinājis tevi piemuļķot, un turpmāk vairs tā nedarīs.

KĀ PAGATAVOT ROTAĻLIETAS NO MĀJAS LIETĀM

Atkal tu lietainā pēcpusdienā esi atstāts mājās viens, un tev nav ko darīt. Tas notiek biežāk, nekā tam vajadzētu notikt. Pēc rīta pastaigas tavš saimnieks uzvelk mēteli, noglauda tev galvu un pamet tevi uz vairākām stundām vienu. Visi tavi labie kauliņi un pīkstošās rotaļlietas ir padzītas zem radiatoriem, un paies stundas, līdz saimnieks pārnāks un pakasīs tev vēderu. Tā vietā, lai čurātu uz grīdas, kas gan arī ir jauka nodarbošanās, paraugies uz lietām, kas atrodas tev apkārt. Mazliet izdomas, un prieki ir tepat, tavu zobu tvēriena attālumā.

Graužamās rotaļlietas

Graužamā rotaļlieta ir jebkura lieta, ko var iedabūt mutē un kas izrāda pretestību, kad tu tai iekod vai košļā, un tas notiek ilgstoši. Starp rotaļlietām graužamo rotaļlietu ir visvairāk, tomēr kvalitatīvu rotaļlietu nav daudz. Aprakstām dažas rotaļlietas, kas atrodamas mājās.

Zeķes

Tās ir viena no populārākajām graužamām rotaļlietām. Zeķes ir caurules, ko tavš saimnieks uzvelk uz kājām. Tā kā tas ir pēdējais apģērba gabals, ko saimnieks novelk, tās parasti ir atrodamas pie gultas kājas. Zeķes ož pēc saimnieka, tāpēc tās ir īpaši piemērotas rotaļām, kad esi viens. Sagrāb zeķi stingri zobos un kā traks purini galvu! Kad ierodas saimnieks un mēģina tev zeķi atņemt, graušanas spēle pārvēršas par aizraujošu pakalīdzīšanu.

Krēsli

Ne visi krēsli ir labas graužamās rotaļlietas – šim nolūkam piemēroti tikai lielākie un ērtākie. Apej krēslam apkārt, uzmanīgi izpēt, kurā vietā vari iecirst zobus. Atradis graužamo vietu, plēs to, jo tev jādabū nost biežais audums, lai tiktu pie mīkstā materiāla tā apakšā. Kad tas izdarīts, plēs, cik jaudas. Kad saimnieks pārnāks mājās, viņš, visticamāk, vispirms saķers galvu. Taču, vēlāk nomierinājies, viņš noteikti ieliks šo krēslu tavā stūrī, un tad tu varēsi to grauzt, cik patīk.

Figūriņas

Ar dažādām figūriņām mīl spēlēties bērni, tomēr arī daudzi pieaugušie tās tur uz plauktiem – varbūt, lai kaitinātu suņus. Šādu figūriņu var saplēst, un tai iekšā ir košļājams mīkstums. Šīs figūriņas nav lielas, tāpēc uzmanies, lai to nenorij. Kad tu tai kodīsi, figūriņa noteikti pretosies, bet, kad tiks tai klāt pa īstam, zudīs visas nostalgiskās atmiņas, kuru dēļ tavs saimnieks to glabājis.

Velkamās rotaļlietas

Ja tu gribi rotaļlietu, kas liek izkustēties, tad jāmeklē velkamā rotaļlieta. Velkamā rotaļlieta ir garāka nekā grauzamā rotaļlieta, un tev būs krietni jāpapūlas, līdz izkustināsi to no vietas.

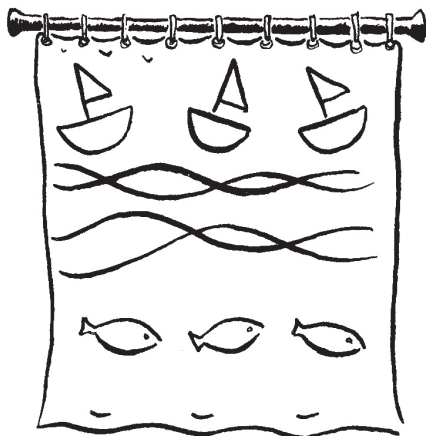
Aparātu astes

Vispirms atrodi pašu aparātu. Aparāti ir tās trokšņainās lietas, ko tavs saimnieks velk pa grīdu vai sēž krēslā un skatās uz to. Tie var likties biedējoši, taču, kad esi viens, tu vari tiem par visu atmaksāt. Uzmanīgi apskaties apkārt. Vai redzi šī aparāta asti? Tās galā ir divi irbulīši. Lūk, tie tad arī ir tavs mērķis. Ļoti uzmanīgi piezodzies

aparātam un tad strauji sagrab to. Rauj to no visa spēka, līdz izkustini aparātu no vietas un tas nāk tev līdzī.

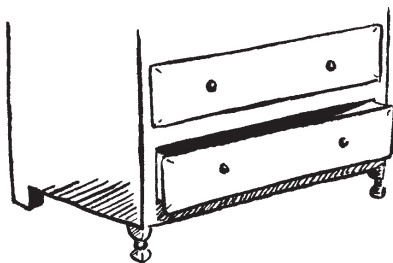
Dušas aizkari

Vairumā māju šādi aizkari ir telpā, kurā vari atrast vislabāko dzeramo ūdeni. Satver aizkara stūri zobos un nu tik velc! Kad aizkars beidzot padodas un tu to norauj uz grīdas, tad aizvelc savu guvumu uz gultu, lai parādītu saimniekam, cik tu esi neatlaidīgs.

Atvilktnes

Atvilktnes domātas tikai pieredzējušiem vilcējiem. Atvilktne ir īsts izaicinājums, jo nav aiz kā to satvert. Taču, kad tev beidzot izdodas izkustināt atvilktni no vietas, jutīsies atalgots par savām pūlēm, jo būsi ieguvis veselu kaudzi grauzamo rotaļlietu. Varbūt tajā pat būs pietiekami daudz materiāla, lai izveidotu gultu (sk. «Kā izveidot sev gultu no saimnieka veļas»).

Ķeramās rotaļlietas

Ķeramā rotaļlieta ir ikviena lieta, kas, izkustināta no ierastās pozīcijas, ripo prom un ko var ņert. Tikai neaiztiec lietas, kas izskatās caurspīdīgas, jo tās, zemē nokrikušas, var saplīst un tu uz lauskām vari sagriezties.

Sveces

Sveces labi ripo, tāpēc viss, kas tev jādara, ir dabūt sveci zemē no vietas, kur tā nolikta. Tikai nekad neaiztiec aizdegtu sveci. Ja svece deg, liec tai mieru. Kad svece nokrīt uz grīdas, ripini to uz priekšu un atpakaļ. Visjautrākā spēle ir tad, ja sveci izdodas aizripināt līdz kāpnēm un tad noripināt pa tām lejā. Tas pats attiecas uz konservu kārbām.

Āboli

Daži cilvēki tur ābolus augļu traukos uz galda vai letes. Citi tos liek plastikāta maisiņos. Jebkurā gadījumā tiem ir jātiek klāt. Kad esi vienu dabūjis, ripini to ar purnu un skrien tam pakaļ. Tā turpini, līdz esi galīgi noguris un apnicis. Ja esi suns, kam garšo augļi, vari šo ābolu pēc tam apēst, tā iznīcinot savu nedarbu pēdas.

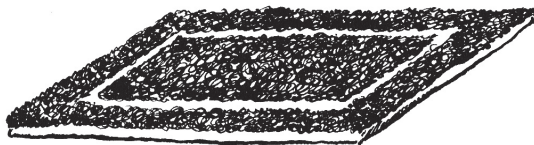

Paslēpju rotaļlietas

Šīs nav rotaļlietas šā vārda parastajā nozīmē, drīzāk tās varētu saukt par paslēpšanās vietām. Ir jāatrod plakana lieta, kas lokās un kurai var palīst apakšā. Urrā! Esi atradis vietu, kur paslēpties.

Paklāji

Cilvēki paklājus klāj uz grīdas. Daži no tiem ir lieli, citi mazi, taču tiem visiem

ir malas. Uz šo malu tev arī jākoncentrējas. Pieskrien pie paklāja un slidinies pret to. Ja to darīsi pareizi, paklājs vidū sakrunkosies. Šajā vietā palien zem paklāja. Tagad tu esi neredzams. Tu vari kādu sagaidīt un nobiedēt, pēkšņi izšaujoties no paklāja apakšas.

Palagi/segas

Palagi un segas ir atrodami vietā, kur tavš saimnieks guļ, izņemot gadījumos, kad viņš guļ uz dīvāna guļammaisā. Tu nevari tos izkustināt no vietas kā paklāju, tāpēc tev tie jāsaļauc un

Kā pagatavot rotaļlietas no mājas lietām

jāsaburza. Vispirms velc palagu aiz vienas malas, kā tu to darītu ar velkamo rotaļlietu. Kad starp palagu vai segu un gultu rodas tik liela sprauga, ka tajā var iebāzt degunu, iebāz šajā spraugā galvu un centies iespieties aizvien dziļāk. Ja esi dabūjis iekšā galvu, tu esi mājās. Ielien vietā starp gultu un palagu, lai būtu pilnīgi apsegts, un saritinies. Tu vari saost katru, kas nāk, kā arī tēlot, ka esi cilvēks. Šādi tu vari patīkami pavadīt vairākas stundas.

SATURA RĀDĪTĀJS

Kad es biju kucēns, šādas grāmatas vēl nebija	7
Pakaļdzišanās	9
Lūgšanās ābece	14
Rējienu izcelsme	20
Peldēšanās	23
Varonīgie suņi vēsturē – pirmā daļa	27
Ko darīt ar kurpēm	31
Kaķi	34
Suņa mājas celtniecība	38
Kā tikt vaļā no pazemojošiem tērpiem	41
Senās leģendas – pirmā daļa: Zemes tilts	46
Kā saprast komandas	50
Delikāts temats – kakas	52
Kā izkļūt no iežogotām teritorijām	55
Lielās suņu cīņas – pirmā daļa	60
Jautājumi par pasauli	64
Kā izņemt tableti no zemesriekstu sviesta picīņas	68
Sliktās smakas, kurās katram sunim jāizvērtās	72
Literatūra	75
Zvaigznāji	78

Varonīgie suņi vēsturē – otrā daļa.....	81
Kā izvēlēties vietu, kur noglabāt kaulu.....	85
Vāveres.....	90
Ko darīt negaisa laikā.....	94
Senās leģendas – otrā daļa: Argoss.....	97
Brauciens automašīnā.....	100
Suņu darbi.....	105
Kas ir ēdams.....	110
Teritorija – kas tas ir, kāpēc tā ir tava, un kāpēc tā ir jāaizsargā.....	115
Suņu parku izcelsme.....	119
Skaņas, ko viņi nedzird.....	124
Piecas lietas, kas būtu nepieciešamas ikvienam sunim....	127
Atnešanas spēles noteikumi.....	130
Lielās suņu cīņas – otrā daļa.....	134
Kuces.....	137
Kā padarīt saimnieku par idiotu.....	140
Kā sadzīvot ar radījumiem, kas dzīvo tavā vilnā.....	145
Mazgāšana vannā.....	148
Pavlovs.....	151
Kā pagatavot rotaļlietas no mājas lietām.....	155
Kā atrast savu vietu suņu barā.....	162
Sapņi.....	166
Jenotu trenkāšana.....	169
Ievērojamākās suņu lomas kinofilmās.....	172
Senās leģendas – trešā daļa: Čikāga.....	176
Kā izveidot sev gultu no saimnieka veļas.....	180
Īsumā par suņiem cilvēku karos.....	184

Pēdu dzišana.....	188
Varonīgie suņi vēsturē – trešā daļa: Pareizā izvēle	191
Kā izjaukt labi iecerētas viesības.....	195
Radošā čurāšana.....	199
Aizmirstais prieks – piļu medības.....	204
Jaunienācēja apmācīšana.....	209
Uzstāšanās	213
Suņu parku leģendas	217
Jaukākā kasīšanas poza pasaulē	220
Suņu medaļas	222